

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหา

1.1 ศึกษาปัจจัยในการพิจารณา เลือกผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ที่เข้าหลักเกณฑ์ สามารถจัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนในการตรวจสอบบัญชีได้ จำนวน 86 สหกรณ์ ในภาคเหนือ ของประเทศไทย ตามการจัดแบ่งภูมิภาคของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยการวัดระดับการให้ ความสำคัญต่อปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชี ได้แก่

1. ด้านค่าใช้จ่ายรวมในการสอบบัญชี
2. ด้านการให้คำปรึกษา
3. ด้านชื่อเสียงและความชำนาญงานสอบบัญชี
4. ด้านคุณภาพการให้บริการ
5. ด้านมรรยาท และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี
6. ด้านอุปนิสัยในการปฏิบัติงาน
7. ด้านอื่น ๆ

1.2 ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถจัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนได้ เพื่อใช้เป็น แนวทางในการกำกับดูแลสหกรณ์ และสร้างมาตรการจูงใจ เพื่อเปิด โอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วน ร่วมกิจกรรมของภาครัฐมากขึ้น

2. ขอบเขตประชากร

ประชากร (Population) ในการศึกษาครั้งนี้คือ คณะกรรมการดำเนิน การและ ผู้จัดการของสหกรณ์ออมทรัพย์ในภาคเหนือของประเทศไทย ที่มีทุนดำเนินงาน 50 ล้านบาทขึ้นไป มีผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป ที่จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชน แล้ว จำนวน 86 สหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2552ค : ออนไลน์) เนื่องจาก คณะกรรมการ ดำเนินงานสหกรณ์ ตาม มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ กำหนดไว้ว่าเป็นผู้ดำเนินกิจการและ เป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการสหกรณ์จะ มอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้ และผู้จัดการสหกรณ์ ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการทั่วไป และรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการประจำของสหกรณ์ให้เป็นไปตาม นโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนสหกรณ์ ซึ่งเป็นอำนาจที่มาจาก กฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบ สมาชิกเลือกคณะกรรมการดำเนินการขึ้นมาเพื่อให้ทำหน้าที่บริหารจัดการบางด้านแทนสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการต้องทราบถึงความต้องการสมาชิก และต้องดำเนินการสนองความต้องการสมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความเที่ยงธรรมให้เป็นผลดีต่อสมาชิก และต่อกิจการสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์จะระบุอำนาจของที่ประชุมใหญ่พิจารณา ก็เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะต้องเป็นผู้ดำเนินการเอง (สิทธิชัย เกษตรเกษมและคณะ, 2549)

คณะกรรมการดำเนินการเป็นองค์การบริหาร เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ จะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านบริหารและจัดการ ตลอดจนความซื่อสัตย์อย่างสูงสุดในการทำให้สหกรณ์เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ในการนี้คณะกรรมการมีหน้าที่จัดจ้างผู้จัดการที่มีความสามารถ และกำหนดนโยบายที่แน่ชัดให้ผู้จัดการถือปฏิบัติ และต้องให้อำนาจอย่างเพียงพอที่ผู้จัดการจะดำเนินการได้ คือ การให้ฝ่ายจัดการเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำวัน (สิทธิชัย เกษตรเกษมและคณะ, 2549)

ฝ่ายจัดการ เป็นองค์การปฏิบัติ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพที่ต้องใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ นอกจากนั้นจะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ กรรมการ และสมาชิก มีวินัย และกระตือรือร้นที่จะให้บริการแก่สมาชิก ฝ่ายจัดการจะประกอบไปด้วย ผู้จัดการ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการดำเนินการในการดำเนินงานประจำวัน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ทุกคนจะต้องรับผิดชอบต่อผู้จัดการ (สิทธิชัย เกษตรเกษมและคณะ, 2549)

ความรับผิดชอบของผู้จัดการสหกรณ์ คือ การบริหารนโยบายตามที่คณะกรรมการกำหนด งานของผู้จัดการเป็นการให้บริการแก่สมาชิกโดยตรง โดยคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้กำหนดนโยบายที่สหกรณ์จะดำเนินการ ส่วนผู้จัดการเป็นผู้วางแผนในทางปฏิบัติ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และผู้จัดการสหกรณ์ มีการทำงานที่เกี่ยวข้องกันอย่างมากในระหว่างปฏิบัติงานของสหกรณ์ เนื่องจากจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน และมุ่งในวัตถุประสงค์เดียวกัน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดการกับคณะกรรมการดำเนินการจึงนับว่าใกล้ชิดกันมาก จนอาจกล่าวได้ว่า หน้าที่ใดที่เป็นของคณะกรรมการ ผู้จัดการสหกรณ์จะต้องมีส่วนรับผิดชอบและถือเป็นหน้าที่ของตนด้วย (ประพันธ์ เสวตนนันท์, 2538)

ดังนั้นการพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชี คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และผู้จัดการจึงเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้นำเสนอข้อมูลผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เสนอต่อที่ประชุมใหญ่พิจารณาคัดเลือก โดยคณะกรรมการมีหน้าที่ในการสรรหาผู้สอบบัญชีไม่น้อยกว่า 2 ราย เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ เป็นผู้ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของผู้สอบบัญชี เพื่อให้คุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเป็นไปตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ.2546 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 1) พ.ศ.2551 และ ภายหลังจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับการแต่งตั้งเสียชีวิต หรือขาดคุณสมบัติ หรือถูกพักใบอนุญาต สหกรณ์ต้องเสนอชื่อผู้สอบบัญชีคนใหม่ ที่ได้รับการคัดเลือกจากมติที่ประชุมคณะกรรมการ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2553 : ออนไลน์)

2.1 ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

1. ขนาดตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 โดยใช้สูตรจากการคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน (Yamane, 1973. อ้างอิงใน บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2551.) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N คือ ขนาดประชากร = 1,317 ราย

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง = 5 %

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{1,317}{1 + (1,317 \times 0.05^2)} = 306.81$$

เพื่อการสะดวกในการเลือกตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้จึงใช้ขนาดตัวอย่าง

344 ราย

2. วิธีการคัดเลือกตัวอย่าง โดยการแบ่งสัดส่วน (Proportional to Size) ของประชากรคือ คณะกรรมการและผู้จัดการสหกรณ์ใน ภาคเหนือที่เข้าหลักเกณฑ์สามารถจัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนได้ จากสหกรณ์ที่จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนแล้ว จำนวน 86 สหกรณ์ โดยการส่งแบบสอบถามไปยังสหกรณ์ รวม 344 ราย โดยเลือกจากจำนวนประชากรของแต่ละสหกรณ์ เฉลี่ยสุ่มเลือกมา 4 รายต่อสหกรณ์ เนื่องจากประชากรของแต่ละสหกรณ์ไม่แตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญ (ภาคผนวก)

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ส่งทางไปรษณีย์ จากกลุ่มตัวอย่างคือ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และผู้จัดการสหกรณ์ที่จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชน จำนวน 178 ราย

2. **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำรา วารสารต่างๆ การค้นคว้าผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ระบบอินทราเน็ต และ เว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่งงาน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัย ในการพิจารณาเลือกผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ ได้แก่

1. ด้านค่าใช้จ่ายรวมในการสอบบัญชี
2. ด้านชื่อเสียงและความชำนาญงานสอบบัญชี
3. ด้านการให้คำปรึกษา
4. ด้านคุณภาพการให้บริการ
5. ด้านมรรยาทและจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี
6. ด้านอุปนิสัยในการปฏิบัติงาน
7. ด้านอื่นๆ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของสหกรณ์เกี่ยวกับการเลือกจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอนแนะ เป็นส่วนที่ให้ทางผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดง

ความคิดเห็นและข้อเสนอนแนะเกี่ยวกับเรื่อง ปัจจัยในการพิจารณาเลือกผู้สอบบัญชีของสหกรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม จำนวน 178 ชุด นำมาวิเคราะห์โดย ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และจะนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ในลักษณะ ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่ว ๆ ไปของข้อมูลที่รวบรวมได้

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการพิจารณาเลือกผู้สอบบัญชีภาคเอกชนของสหกรณ์ออมทรัพย์ในภาคเหนือของประเทศไทย มีการวัดระดับโดยใช้ Likert Scale (วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์, 2550) คือ ลักษณะมีคำถามให้เลือกตอบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ในการพิจารณาเลือกผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

ระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือก คะแนน

มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ผลคะแนนที่ได้ จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย

สำคัญมากที่สุด 4.50-5.00

สำคัญมาก 3.50-4.49

สำคัญปานกลาง 2.50-3.49

สำคัญน้อย 1.50-2.49

สำคัญน้อยที่สุด 1.00-1.49